קיצור שלחן ערוך — דיני קדיש יתום

נִמְצְאוּ בַּמִּדְרָשִׁים הַרְבֵּה מַעֲשִׂיּוֹת, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהַבֵּן אוֹמֵר קַדִּישׁ בִּשְׁבִיל אָבִיו אוֹ אִמּוֹ, נִצּוֹלִים מִן הַדִּין. עַל כֵּן נוֹהֲגִין לוֹמַר קַדִּישׁ. וְכֵן לַעֲלוֹת לַמַּפְטִיר וּלְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתֵּבָה, וּבְפָרָט בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּתוֹת, שֶׁהוּא הַזְּמַן שֶׁחוֹזְרוֹת הַנְּשָׁמוֹת לְגֵיהִנֹּם, וְכֵן בְּכָל עַרְבִית שֶׁאָז תִּגְבְּרֶת הַדִּין. וְיֵשׁ בְּעִנְיַן הַקַּדִּישִׁים כַּמָּה חִלּוּקֵי דִינִים עַל פִּי הַמִּנְהָגִים.

בְּתוֹךְ שִׁבְעָה, בֵּין שֶׁהוּא קָטָן בֵּין גָּדוֹל, בֵּין תּוֹשָׁב בֵּין אוֹרֵחַ, יֵשׁ לוֹ כָּל הַקַּדִּישִׁים, וְדוֹחֶה כָּל הָאֲבֵלִים. וַאֲפִלּוּ פָּגַע הֶרֶגֶל תּוֹךְ שִׁבְעָה הַמְבַטֵּל גְּזֵרַת שִׁבְעָה שֶׁמְּבַטֵּל גְּזֵרַת שְׁלֹשִׁים, לְעִנְיַן קַדִּישׁ אֵינוֹ מְבַטֵּל. וְכֵן לֹא אַמְרִינָן לְעִנְיַן קַדִּישׁ מִקְצָת הַיּוֹם כְּכֻלּוֹ. וַאֲפִלּוּ בְּמִנְחָה שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי, יֵשׁ לוֹ כָּל הַקַּדִּישִׁים, וּמוֹנִין שִׁבְעָה וּשְׁלֹשִׁים מִיּוֹם הַקְּבוּרָה. וְאַף עַל פִּי שֶׁהָאֵבֶל לֹא שָׁמַע מִיָּד, וְנוֹהֵג אַחַר כָּךְ שִׁבְעָה יְמֵי אֵבֶל. מִכָּל מָקוֹם, לְעִנְיַן קַדִּישׁ אֵין לוֹ דִּין שִׁבְעָה. וְכֵן אִם מֵת בָּרֶגֶל מוֹנִין לְעִנְיַן קַדִּישׁ מִיּוֹם הַקְּבוּרָה.

אִם יֵשׁ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת גַּם יָאהְרְצַיְיט (פי' יום השנה לפטירת אביו או אמו). אֲזַי אִם הַבֵּן שִׁבְעָה הוּא קָטָן, שֶׁהוֹלֵךְ כָּל יְמֵי הַשִּׁבְעָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, יֵשׁ לְהַיָּאהְרְצַיְיט קַדִּישׁ אֶחָד. וְאִם יֵשׁ הַרְבֵּה יָאהְרְצַיְיט, יֵשׁ לְכָל אֶחָד קַדִּישׁ אֶחָד. וַאֲפִלּוּ אִם הַקָּטָן שֶׁהוּא בֶּן ז' יָדְחֶה לְגַמְרֵי. וְאִם יֵשׁ בֶּן שְׁלֹשִׁים, יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן קַדִּישׁ אֶחָד. אֲבָל אִם יֵשׁ הַרְבֵּה בְּנֵי שְׁלֹשִׁים, אֵין הַקָּטָן בֶּן שִׁבְעָה נִדְחֶה מֵחֲמָתָן לְגַמְרֵי. וְאִם הוּא גָּדוֹל, שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ כָּל הַשִּׁבְעָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת אַף עַל פִּי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּבֵיתוֹ בְּמִנְיָן, מִכָּל מָקוֹם, כְּשֶׁבָּא בְּשַׁבָּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹמֵר כָּל הַקַּדִּישִׁים. וְאִם יֵשׁ שָׁם יָאהְרְצַיְיט, אוֹמֵר גַּם כֵּן כָּל הַקַּדִּישִׁים, מִלְבַד קַדִּישׁ אֶחָד יָטִילוּ עָלָיו גּוֹרָל. וְאַף כְּשֶׁנִּתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ הַשִּׁבְעָה עַל יְדֵי רֶגֶל, אוֹ שֶׁמֵּת אָבִיו בָּרֶגֶל, אֲזַי יֵשׁ לוֹ דִּין קָטָן, כֵּינָן שֶׁיָּכוֹל לֵילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּכָל יוֹם.

בֶּן ז' קָטָן, וּבֶן ז' גָּדוֹל בַּשַּׁבָּת כְּשֶׁבָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת, שָׁוִים בְּקַדִּישִׁים, וְאִם יֵשׁ גַּם יָאהְרְצַיְיט, הוּא נִדְחֶה מֵחֲמַת הַגָּדוֹל. וְלָכֵן יֵשׁ לְהַגָּדוֹל קַדִּישׁ אֶחָד יוֹתֵר מִן הַקָּטָן, דְּהַיְנוּ הַקַּדִּישׁ שֶׁהָיָה צָרִיךְ הַקָּטָן לָתֵת לְהַיָּאהְרְצַיְיט.

יָאהְרְצַיְיט וְכֵן בֶּן שְׁלֹשִׁים, קוֹדְמִין לִשְׁאָר אֲבֵלִים שֶׁהֵם בְּתוֹךְ הַשָּׁנָה. וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לָהֶם לָתֵת גַּם לָהֶם אֵיזֶה קַדִּישִׁים. וְיֵשׁ לִנְהֹג שֶׁקַּדִּישׁ דְּרַבָּנָן, וְגַם הַקַּדִּישׁ שֶׁלְּאַחַר עָלֵינוּ, יִהְיֶה לְהַיָּאהְרְצַיְיט אוֹ לְבֶן ל', וּשְׁאָר הַקַּדִּישִׁים לִשְׁאָר הָאֲבֵלִים, אִם יֶשְׁנָם כְּמִנְיַן הַקַּדִּישִׁים.

יָאהְרְצַיְיט וּבֶן שְׁלֹשִׁים הֵיכָא דְּאִכָּא רַוְחָא (פ' כשיש אפשרות), בֶּן שְׁלֹשִׁים קוֹדֵם, וְאֵין לְהַיָּאהְרְצַיְיט רַק קַדִּישׁ אֶחָד. וְאִם יֵשׁ הַרְבֵּה יָאהְרְצַיְיט יֵשׁ לְכָל אֶחָד קַדִּישׁ אֶחָד, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַבֵּן שְׁלֹשִׁים יְדָחֶה לְגַמְרֵי, מִשּׁוּם שֶׁהוּא יֹאמַר לְמָחָר. וְהַיָּאהְרְצַיְיט אִם לֹא יֹאמַר הַיּוֹם, עָבַר זְמַנּוֹ.

אִם יֵשׁ שְׁנֵי אֲבֵלִים שָׁוִים יַטִּילוּ גּוֹרָל בֵּינֵיהֶם, וּמִי שֶׁעָלָה לוֹ הַגּוֹרָל לוֹמַר עַרְבִית, יֵשׁ לַשֵּׁנִי כְּנֶגֶד זֶה קַדִּישׁ אֶחָד שַׁחֲרִית בְּלֹא גּוֹרָל. וְעַל הַקַּדִּישׁ הַג' יַטִּילוּ גּוֹרָל. וְכֵן אִם יֶשְׁנָם הַרְבֵּה, גַּם כֵּן מַטִּילִין גּוֹרָל. וּמִי שֶׁעָלָה לוֹ הַגּוֹרָל, לֹא יָבֹא עוֹד בְּתוֹךְ הַגּוֹרָל עַד שֶׁיֹּאמְרוּ כֻּלָּם.

הַתּוֹשָׁב קוֹדֵם לָאוֹרֵחַ (אִם אֵינוֹ תּוֹךְ שִׁבְעָה) יָאהְרְצַיְיט תּוֹשָׁב וְיָאהְרְצַיְיט אוֹרֵחַ אֵין לְהָאוֹרֵחַ כְּלוּם. בֶּן שְׁלֹשִׁים תּוֹשָׁב, אוֹ תּוֹךְ הַשָּׁנָה תּוֹשָׁב וְיָאהְרְצַיְיט אוֹרֵחַ, יֵשׁ לְהָאוֹרֵחַ קַדִּישׁ אֶחָד. וְאִם יֵשׁ יָאהְרְצַיְיט תּוֹשָׁב, וּבֶן שְׁלֹשִׁים תּוֹשָׁב, וְיָאהְרְצַיְיט אוֹרֵחַ, יֵשׁ גַּם כֵּן לְהָאוֹרֵחַ קַדִּישׁ אֶחָד, וְאֵינוֹ יָכוֹל יָאהְרְצַיְיט הַתּוֹשָׁב לוֹמַר לוֹ: אֲנִי קוֹדֵם, כִּי יֹאמַר: לָאו מִדִּידָךְ קָשְׁקִילְנָא, אֶלָּא מִבֶּן שְׁלֹשִׁים. וְיֹאמַר הַיָּאהְרְצַיְיט תּוֹשָׁב קַדִּישׁ רִאשׁוֹן, וְיָאהְרְצַיְיט אוֹרֵחַ קַדִּישׁ ב', וּבֶן שְׁלֹשִׁים קַדִּישׁ ג'.

אוֹרֵחַ בֶּן שְׁלֹשִׁים וְתוֹשָׁב תּוֹךְ הַשָּׁנָה שָׁוִים.

יָאהְרְצַיְיט תּוֹשָׁב וּבֶן שְׁלֹשִׁים אוֹרֵחַ, יֹאמַר הַתּוֹשָׁב קַדִּישׁ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, וְהָאוֹרֵחַ הַשְּׁלִישִׁי.

אוֹרֵחַ בְּתוֹךְ הַשָּׁנָה, יֵשׁ לוֹ קַדִּישׁ א' בְּתוֹךְ אֲבֵלִים תּוֹשָׁבִים בְּתוֹךְ הַשָּׁנָה.

תּוֹשָׁב נִקְרָא לְעִנְיָן זֶה, כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּאן דִּירַת קֶבַע, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ פּוֹרֵעַ מַס, אוֹ שֶׁהוּא פּוֹרֵעַ כָּאן מַס, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ דָּר כָּאן. וּמִי שֶׁבָּא לְכָאן מִמָּקוֹם אַחֵר, לוֹמַר קַדִּישׁ אַחַר אָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁהָיוּ דָּרִים כָּאן, אַף עַל פִּי שֶׁהַמָּה הָיוּ תּוֹשָׁבִים כָּאן, מִכָּל מָקוֹם, כֵּינָן שֶׁהַבֵּן הַזֶּה אֵינוֹ דָּר כָּאן וְאֵינוֹ פּוֹרֵעַ כָּאן מַס, אֵין לוֹ דִּין תּוֹשָׁב. בַּעַל הַבַּיִת שֶׁמַּחְזִיק מְלַמֵּד אוֹ מְשָׁרֵת, אִם הֵם פְּנוּיִים נִקְרָאִים כָּאן תּוֹשָׁבִים. אֲבָל אִם יֵשׁ לָהֶם נָשִׁים בְּמָקוֹם אַחֵר, הֲרֵי הֵן כָּאן כְּאוֹרְחִים. וְהַלּוֹמֵד בִּישִׁיבָה, וְכֵן מְלַמֵּד הַמְּשׁוֹכָר לְכַמָּה בַּעֲלֵי בָּתִּים,

אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם נָשִׁים בְּמָקוֹם אַחֵר, דִּינָם כָּאן כְּתוֹשָׁבִים. הַמְגַדֵּל יָתוֹם בְּבֵיתוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׂכָר, אִם אֵין לוֹ לֹא אָב וְלֹא אֵם, יֵשׁ לוֹ כָּאן דִּין תּוֹשָׁב. אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ אָב אוֹ אֵם בְּמָקוֹם אַחֵר, אֲפִלּוּ מְגַדְּלוֹ בְּתוֹרַת צְדָקָה, יֵשׁ לוֹ דִּין אוֹרֵחַ.

מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ תָּמִיד, אִם בָּא לוֹמַר קַדִּישׁ בְּבֵית כְּנֶסֶת אַחֵר, הָאָבֵלִים שֶׁבָּשָׁם יְכוֹלִין לְדַחֹתוֹ וַאֲפִלּוּ הוּא תּוֹךְ שִׁבְעָה, דְּגָרַע מֵהָאוֹרֵחַ, כִּי הָאוֹרֵחַ אֵין לוֹ מָקוֹם לְהִתְפַּלֵּל וְלוֹמַר קַדִּישׁ, וְזֶה יֵשׁ לוֹ.

מִי שֶׁיָּכוֹל וְרָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתֵּבָה, יִתְפַּלֵּל, וּמוֹעִיל יוֹתֵר מִקַּדִּישׁ יָתוֹם, שֶׁלֹּא נִתְקַן אֶלָּא לַקְּטַנִּים. וּמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל כָּל הַתְּפִלָּה, יִתְפַּלֵּל מִן אַשְׁרֵי וּבָא לְצִיּוֹן וּלְהַלָּן. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ זְכוּת יוֹתֵר בְּקַדִּישִׁים, כְּגוֹן, בֶּן ז' וְל', יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן זְכוּת יוֹתֵר בְּעִנְיַן הַתְּפִלָּה. נוֹהֲגִין שֶׁאֵין אָבֵל מִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתֵּבָה בַּשַּׁבָּת וְיוֹם טוֹב. אַךְ אִם גַּם קֹדֶם הָאֲבֵלוּת, הָיָה דַּרְכּוֹ לְהִתְפַּלֵּל בַּשַּׁבָּת וְיוֹם טוֹב, גַּם בִּזְמַן הָאֲבֵלוּת יִתְפַּלֵּל. (שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת מֵאִיר נְתִיבִים סִימָן פ', וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קכ"ח סָעִיף ח')

שְׁנַיִם שֶׁשָּׁוִים בְּדִין קַדִּישׁ, וּשְׁנֵיהֶם יְכוֹלִים לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתֵּבָה, וּמְרָצִים בְּשָׁוֶה לַקָּהָל, יַטִּילוּ גּוֹרָל, שֶׁהָאֶחָד יִתְפַּלֵּל עַד אַשְׁרֵי וּבָא לְצִיּוֹן, וְהַשֵּׁנִי יִתְפַּלֵּל אַשְׁרֵי וּבָא לְצִיּוֹן. וְאִם אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתֵּבָה, אוֹ שֶׁאֵינוֹ מְרָצֶה לַקָּהָל, וְהִתְפַּלֵּל הַשֵּׁנִי, לֹא הִפְסִיד זֶה שֶׁהִתְפַּלֵּל זְכוּתוֹ בַּקַּדִּישִׁים, וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לוֹ לְוַתֵּר, לְהַנִּיחַ הַקַּדִּישׁ לְמִי שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְקְטַנִּים.

מִי שֶׁהוּא אָבֵל עַל אָבִיו, וְגַם עַל אִמּוֹ, מִכָּל מָקוֹם, אֵין לוֹ זְכוּת יוֹתֵר בִּתְפִלּוֹת וְקַדִּישִׁים מִשֶּׁאָר אָבֵל, מִשּׁוּם דְּזִכָּרוֹן אֶחָד עוֹלֶה לְכָאן וּלְכָאן. (כנ"י) ועַיֵּן נוב"ה סִימָן ה.

נוֹהֲגִין שֶׁאֵין אוֹמְרִים קַדִּישׁ רַק י"א חֳדָשִׁים, שֶׁלֹּא לְהַחֲזִיק אָבִיו וְאִמּוֹ כִּרְשָׁעִים, דְּמִשְׁפַּט שֶׁל רְשָׁעִים הוּא י"ב חֹדֶשׁ. שֶׁאִם מֵת דֶּרֶךְ מָשָׁל, יו"ד שְׁבָט, פּוֹסֵק לוֹמַר ט' טֵבֵת, וביו"ד טֵבֵת לֹא יֹאמַר דְּהָא חֲוֵי יוֹם א' בְּחֹדֶשׁ י"ב, וְיוֹם א' בַּחֹדֶשׁ חָשׁוּב חֹדֶשׁ, וַהֲוֵי כְּאִלּוּ אָמַר י"ב חֹדֶשׁ. וּלְעִנְיָן זֶה מוֹנִים מִיּוֹם הַקְּבוּרָה, לֹא מִיּוֹם הַמִּיתָה. שֶׁאִם נִקְבַּר י"א שְׁבָט, אֲזַי פּוֹסֵק ביו"ד טֵבֵת, כִּי הַמִּשְׁפָּט אֵינוֹ מַתְחִיל עַד לְאַחַר הַקְּבוּרָה (פרמ"ג בספר נועם מגדים). וְאִם הָיְתָה שָׁנָה מְעֻבֶּרֶת, פּוֹסֵק ט', (אוֹ י') כִּסְלֵו. וְיוֹם זֶה שֶׁהוּא פּוֹסֵק בּוֹ, יֵשׁ לוֹ כָּל הַקַּדִּישִׁים. רַק לְיָאהרְצַיְיט שַׁיָּךְ קַדִּישׁ א'. וְכֵן לְבֵן שְׁלֹשִׁים. וְאִם יֵשׁ כַּמָּה יָאהרְצַיְיט, אוֹ בְּנֵי שְׁלֹשִׁים, נִדְחֶה הוּא מִפְּנֵיהֶם לְגַמְרֵי. מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּאָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁהָיוּ רְשָׁעִים מֵאוֹתָן שֶׁנִּדּוֹנִין י"ב חֹדֶשׁ, רָאוּי וּמְחֻיָּב שֶׁיֹּאמַר קַדִּישׁ י"ב חֹדֶשׁ.

כְּשֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה אֲבֵלִים, רַחְמָנָא לְצָלָן, אֲזַי כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לִידֵי קְטָטוֹת וּמְרִיבוֹת, נוֹהֲגִין בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת, שֶׁאוֹמְרִים ב' אוֹ ג' בְּיַחַד.

אִם אֵין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אָבֵל עַל אָבִיו וְאִמּוֹ, יֹאמַר אוֹתוֹ קַדִּישׁ מִי שֶׁאֵין לוֹ אָב וָאֵם, בְּעֵד כָּל מְתֵי יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ, שֶׁשְּׁאָר קְרוֹבִים אוֹמְרִים קַדִּישׁ עַל קְרוֹבֵיהֶם, כְּשֶׁאֵין אֲבֵלִים עַל אֲבִיהֶם וְאִמָּם. וְגַם כְּשֶׁיֵּשׁ אֲבֵלִים עַל אֲבִיהֶם וְאִמָּם, אִם יֵשׁ מִי שֶׁרוֹצֶה לוֹמַר קַדִּישׁ אַחַר אֲבִי זְקֵנוֹ, אוֹאִם זְקֵנְתּוֹ, שֶׁמֵּתוּ בְּלֹא בָּנִים, אוֹ אַחַר בְּנוֹ, אוֹ בִּתּוֹ שֶׁמֵּתוּ בְּלֹא בָּנִים, יַנִּיחוּ לוֹ הָאֲבֵלִים לוֹמַר קַדִּישׁ אֶחָד, לְאַחַר שֶׁהֵם אָמְרוּ כָּל אֶחָד. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ, שֶׁגַּם שְׁאָר קְרוֹבִים אוֹמְרִים קַדִּישׁ, אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ אֲבֵלִים עַל אָב וָאֵם, אֶלָּא שֶׁעוֹשִׂים פְּשָׁרָה בֵּינֵיהֶם, שֶׁאֵין אוֹמְרִים כָּל כָּךְ קַדִּישִׁים, כְּמוֹ הָאֲבֵלִים עַל אָב וָאֵם, וְהוֹלְכִים בְּכָל זֶה אַחַר הַמִּנְהָג, וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיֶה מִנְהָג קָבוּעַ בָּעִיר.

הַבַּת אֵין לָהּ לוֹמַר קַדִּישׁ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אַךְ יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מִנְיָן בְּבֵיתָהּ שֶׁתֹּאמַר שָׁם הָרְשׁוּת בְּיָדָם (כנ"י), וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם זֹאת אֵין לַעֲשׂוֹת (חוות יאיר סִימָן רכ"ב).

מִי שֶׁהָיָה לוֹ יָאהרְצַיְיט, וְלֹא [הָיָה] יָכוֹל לוֹמַר קַדִּישׁ, כְּגוֹן, שֶׁהָיָה בַּדֶּרֶךְ, אוֹ שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לוֹ קַדִּישׁ, יָכוֹל לוֹמַר קַדִּישׁ בִּתְפִלַּת עַרְבִית שֶׁלְּאַחַר הַיָּאהרְצַיְיט.

אַף עַל פִּי שֶׁאֲמִירַת הַקַּדִּישׁ וְהַתְּפִלּוֹת מוֹעִילוֹת לְהָאָבוֹת, מִכָּל מָקוֹם, אֵין אֵלּוּ הָעִקָּר אֶלָּא הָעִקָּר הוּא שֶׁהַבָּנִים יֵלְכוּ בְּאֹרַח מִישׁוֹר, כִּי בָּזֶה מְזַכִּים אֶת הָאָבוֹת. הָכִי אִיתָא בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (סוֹף פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי), בֵּן יְכַבֵּד אָב, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ, וְאוּקְמוּהָ בְּמֵיכָלָא וּמִשְׁתַּיָּא. וּבְכֹלָּא, הָאי בְּחַיּוֹי דְּאִתְחַיַּב בֵּיהּ. בָּתַר דְּמִית, אִי תִּימָא הָא פָּטוּר הוּא, לָאו הָכֵי דְּאַף עַל גַּב דְּמִית אִתְחַיַּב בִּיקָרֵיהּ יַתִּיר, דִּכְתִיב כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ. דְּאִי הַהוּא בָּרָא אָזִיל בְּאֹרַח תַּקְלָא, וַדַּאי מְבַזֶּה לַאֲבוֹי הוּא, וַדַּאי עָבִיד לֵיהּ קְלָנָא. וְאִי הַהוּא בָּרָא אָזִיל בְּאֹרַח מִישׁוֹר, וְתַקִּין עוֹבָדוֹי וַדַּאי דָּא אוֹקִיר לַאֲבוֹי, אוֹקִיר לֵיהּ בְּהַאי עָלְמָא גַּבֵּי בְּנֵי נָשָׁא, אוֹקִיר לֵיהּ בְּהַהוּא עָלְמָא גַּבֵּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָייֵס עֲלֵיהּ, וְאוֹתִיב לֵיהּ בְּכָרְסְיָא דִּיקָרֵיהּ וַדַּאי וְכוּ' עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְיֵשׁ לוֹ לָאָדָם לְצַוּוֹת אֶת בָּנָיו לְהַחֲזִיק בְּאֵיזֶה מִצְוָה, וְאִם מְקַיְּמִין נֶחְשָׁב יוֹתֵר מִן הַקַּדִּישׁ, וְהוּא תַּקָּנָה טוֹבָה גַּם לְמִי שֶׁאֵין לוֹ בָּנִים אֶלָּא בָּנוֹת.